თავისუფლების ქანდაკება

ამერიკის ხსენებისას პირველი, ალბათ, თავისუფლების ქანდაკება გახსენდება. ის ხომ ყველაზე შთამბეჭდავად ჩანს ფოტოებსა და ტელეეკრანზე. წაიკითხე ეს ტექსტი და მის შესახებ ბევრ საინტერესო რამეს გაიგებ.

ეს ქანდაკება თანამედროვე მსოფლიოს ერთ-ერთი საოცრებაა. იგი დგას ნიუ-იორკში, თავისუფლების კუნძულზე. ქანდაკება საზეიმოდ გაიხსნა 1886 წლის 28 ოქტომბერს. მისი აღმართვა მნიშვნელოვან თარიღს უკავშირდება. ეს იყო აშშ-ის დამოუკიდებლობის გამოცხადების 100 წლისთავი. ქანდაკება ფრანგმა ხალხმა აჩუქა ამერიკელ ხალხს დიდი პატივისცემის ნიშნად.

ქანდაკებას ცალ ხელში განათლების ჩირაღდანი უჭირავს, მეორეში კი – ქვის დაფა. მასზე აშშ-ის დამოუკიდებლობის გამოცხადების თარიღი წერია: 4 ივლისი, 1776 წელი. ქანდაკებას მარცხენა ფეხი გაწყვეტილ ჯაჭვზე უდგას. ეს მიანიშნებს იმაზე, რომ ამ ქვეყანაში მონობა დასრულდა. მისი ფოლადის **კარკასი** სპილენძით არის დაფარული, ჩირაღდნის ალი კი ოქროშია ამოვლებული. ქანდაკებას თავზე გვირგვინი ადგას. მას შვიდი ქიმი აქვს. ეს ქიმები შვიდი კონტინენტის სიმბოლოა.

ძეგლის სიმაღლე მიწიდან გვირგვინის ჩათვლით 93 მეტრს აღწევს. თვითონ ქანდაკება კი – 46 მეტრია. უღრუბლო ამინდში იგი ძალიან შორიდან ჩანს. თავიდან მას შუქურის დანიშნულება ჰქონდა. აშშ-ში ჩამოსული ადამიანი ოკეანეს რომ გადალახავდა, შორიდან პირველად სწორედ ამ ძეგლს ხედავდა.

ქანდაკება შეიქმნა საფრანგეთში 1876 წელს. მისი ავტორია ფრედერიკ ბარტოლდი. გუსტავ ეიფელმა კი **მონუმენტის** შიგასტრუქტურა დააპროექტა. ეს ვეება ქანდაკება ამერიკაში ჩასატანად 350 ნაწილად დაშალეს და 214 ყუთში მოათავსეს. ამას საკმაოდ დიდი დრო დასჭირდა, თითქმის ათი წელი. ამერიკაში მის აწყობას ოთხი თვე მოანდომეს. ამ საქმისთვის საჭირო თანხის ნაწილი ამერიკელმა ხალხმა თავად შეაგროვა.

ფრედერიკ ბარტოლდის სჯეროდა, რომ თავისუფლების ქანდაკება არა სიდიდის, არამედ მასში ასახული იდეის გამო მოეწონებოდა ყველას. მართლაც, ქანდაკება მალე პოპულარული გახდა როგორც ამერიკაში, ისე სხვა ქვეყნებში. იგი თავისუფლების სიმბოლოდ აღიარეს მთელ მსოფლიოში. მას გამოსახავენ საფოსტო ბარათზე, **სუვენირსა** თუ მაისურზე. ყოველ წელს კი ძეგლის სანახავად ნიუ-იორკს მილიონობით ტურისტი სტუმრობს. მათ აქვთ საშუალება 356-საფეხურიანი კიბით ავიდნენ გვირგვინამდე და იქიდან გადმოხედონ ქალაქს. აქვე არის ლიფტი მათთვის, ვისაც კიბეზე ასვლა უჭირს.

დღეს ყველა მსურველს შეუძლია ნიუ-იორკში ჩასვლის გარეშე **დატკბეს** ქალაქის ხედებით. ამისათვის ქანდაკებაზე **დამონტაჟებულია** კამერები. ისინი 24 საათის განმავლობაში არის ჩართული ინტერნეტში.

1984 წელს ძეგლი იუნესკოს მსოფლიო მემკვიდრეობის **ნუსხაში** შეიტანეს.

რა არის შენთვის ყველაზე საინტერესო ამ ტექსტში?

კომპონენტი: ბიზუნი, შედეგი, **დონე:** 4.3

ტექსტის გაგება

ყოველ შეკითხვას შეურჩიე თითო სწორი პასუხი.

1 რას ვიგებთ პირველი აბზაციდან?

ა) რატომ არის ქანდაკება მსოფლიოს ერთ-ერთი საოცრება.

ბ) რატომ გადაწყვიტა ფრანგმა ხალხმა ქანდაკების ჩუქება.

გ) რატომ შეირჩა ქანდაკებისთვის ადგილი სწორედ ნიუ-იორკში.

2 მონობის დასასრულზე მიანიშნებს ქანდაკების:

ა) გაწყვეტილი ჯაჭვი.

ბ) ოქროსფერი ალი.

გ) სპილენძის კარკასი.

3 თავიდან ქანდაკებას შუქურის დანიშნულება ჰქონდა:

ა) რადგან იგი ძალიან შორიდანაც ჩანს.

ბ) რადგან მას თავზე შვიდქიმიანი გვირქვინი ადგას.

გ) რადგან მას ხელში ჩირაღდანი უჭირავს.

4 ბარტოლდის სჯეროდა, რომ ქანდაკებას ხალხი შეიყვარებდა:

ა) მასში ასახული იდეის გამო.

ბ) მისი სილამაზის გამო.

გ) მისი ადგილმდებარეობის გამო.

5 ქანდაკებამ მალე მოიპოვა პოპულარობა, რადგან:

ა) იგი თავისუფლების იდეას გამოხატავს.

ბ) იგი ძალიან მაღალი ძეგლია.

გ) იგი მეგობრობის იდეას გამოხატავს.

6 რა *<u>არ ჩანს</u>* ტექსტში?

ა) რატომ გამარტივდა ნიუ-იორკის ხედების დათვალიერება.

ბ) რატომ გამოსახავენ ქანდაკებას ამერიკულ სუვენირებზე.

გ) რატომ შეაგროვეს თანხის მხოლოდ ნაწილი ამერიკელებმა.

▶▶▶ ლექსიკა

1 გაარკვიე ხაზგასმული სიტყვების მნიშვნელობები.

1. ქანდაკების **კარკასი** სპილენძით არის დაფარული.
   ა) გვირგვინი. ბ) საფეხური. გ) ჩონჩხი.
2. ეიფელმა **მონუმენტის** შიგასტრუქტურა დააპროექტა.
   ა) დიდი ძეგლი. ბ) ცნობილი ძეგლი. გ) ძველი ძეგლი.
3. ქანდაკებას გამოსახავენ **სუვენირზე.**
   ა) პატარა ნივთზე. ბ) სამახსოვრო ნივთზე. გ) ძველ ნივთზე.
4. ქანდაკებაზე **დამონტაჟებულია** კამერები.
   ა) დაყენებულია. ბ) შენახულია. გ) ჩართულია.

2 რომელი სიტყვაა ზედმეტი?

ა) მონუმენტი. ბ) სუვენირი. გ) ქანდაკება. დ) ძეგლი.

3 რომელი *არ არის* მსგავსი მნიშვნელობის სიტყვები (სინონიმები)?

ა) ნუსხა – სია. ბ) ქანდაკება – ძეგლი. გ) ჩირაღდანი – ალი.

▶▶▶ გრამატიკა

1 დაწერე სწორად ფრჩხილებში ჩასმული სიტყვა.

1. შორიდან მოჩანდა (*ჩირაღდანი*) ---------- ალი.
2. ძეგლი (*ოქტომბერი*) ---------- ბოლოს დადგეს.

2 იპოვე შეცდომები და აღნიშნე X-ით.

☒ *ნიშნათ.*	☐ *ნიშნად.*
1. ☐ ჯეროდა.	☐ სჯეროდა.
2. ☐ ავიდნენ.	☐ ავიდენ.
3. ☐ ერთ-ერთი.	☐ ერთერთი.
4. ☐ ყველა ტკბებიან.	☐ ყველა ტკბება.

გრამატიკა

3 სწორად შეარჩიე საჭირო სიტყვა.

1. ქანდაკება ნაწილებად დაშალეს, ---------- ამერიკაში ჩაეტანათ. ***(რათა / რადგან)***

2. ქანდაკება რამდენიმე კილომეტრიდან ჩანს, ---------- ის ძალიან დიდია. ***(რათა / რადგან)***

4 დაწერე სიტყვები ნიმუშის მიხედვით.

ნიმუში: ის, რაც დაფარეს, არის დაფარული.

1. ის, რაც აღმართეს, არის ----------. 2. ის, რაც დადგეს, არის ----------.

3. ის, რაც გადალახეს, არის ----------. 4. ის, რაც ჩართეს, არის ----------.

წერა

1 აღწერე თავისუფლების ქანდაკება.

_____

_____

_____

2 წარმოიდგინე, რომ შენ ესწრებოდი თავისუფლების ქანდაკების საზეიმო გახსნას როგორც ჟურნალისტი. შენი მიზანი იყო ინტერვიუს აღება ზეიმის სამი სხვადასხვა მონაწილისაგან.

შეარჩიე ეს პიროვნებები (მაგალითად: ფრედერიკ ბარტოლდი, გუსტავ ეიფელი, ამერიკის მოქალაქე, ფრანგი სტუმარი, მუშა, რომელიც ამონტაჟებდა ძეგლს).

ჩამოწერე ორ-ორი კითხვა მაინც თითო რესპონდენტისთვის. კარგი იქნება, თუ კითხვები შეეხება როგორც მათს საქმიანობას, ისე – შთაბეჭდილებებს.

_____

_____

_____

_____

_____

_____